

Pilipaiba rakwa du taakwaké Pol kavin nyéga

¹ *Wuné Pol kény nyéga wuné gunéké kaviyu. Ané Timoti wale Krai Jisasna jébaa yakwa du rate ané gunéké sanévéknwu. Sanévéknwute wuné guné Pilipaiba rate Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa, gunéké wuné kaviyu. Guné Pilipaiba rakwa Gotna du taakwa, guna némaan du, de wale jébaa yakwa du wawo, gunéké wuné kaviyu.

² Naana yaapa Got gunéké mawulé lékte gunat kutkalé yate, yéknwun mawulé kwayéte, Némaan Ban Jisas Krai gunéké waga male yadu guné miték raké guné yo. Waga wuné Gorét waato.

Pol deké sanévéknwute dé Gotna yéba kevééréknu

³ Wuné gunéké sanévéknwute wuna Némaan Ban Gotna yéba wuné kevééréknu. ⁴ Dé gunat kutkalé yaduké dérét waatate wuné gunéké yéknwun mawulé wuné yasaaku. ⁵ Guné wuné wale Jisas Kraisna jébaa guné yasaaku. Déknyényba wuné guné wale wani jébaa batnyé yawuréka guné wuné wale déku jébaa guné yak. Ye guné wuné wale déku jébaa guné yasaaku. Yagunékwaké sanévéknwute, wuné gunéké yéknwun mawulé wuné yasaaku. ⁶ *Yate wuné kéga wunébu kutdengék. Got déku jébaa yate

---

* **1:1:** Ap 16:1, 12-40   * **1:6:** Pl 2:13

gunéké yéknwun mawulé kwayédéka guné Jisas Kraiské miték sanévéknwute déku jébaaba gunébu yaalak. Guné déku jébaa miték kutsaakugunuké dé gunéké yéknwun mawulé kwayésaakuké dé yo. Kwayédu kukba Jisas Kraiské gwaamale yaaran nyaa yéknwun mawulé kwayédékwa jébaa kaapuk yaké dé yo.

⁷ Gunéké wuné mawulat kapére yo. Gunéké waga sanévéknwuréran wan yéknwun. Wuné bu-laa raamény gaba kwaate, déknyényba kaapaba rate, Jisas Kraiské kudi nak du taakwat wakwete, déku kudi adél yadékwaké wakwatnyéte, wani jébaa wekna wuné yasaaku. Guné wuné wale wani jébaa yagunéka Got naanat dé kutkalé yo.

⁸ Wuné gunéké mawulat kapére yo. Kraiské Jisas gunéké mawulat kapére yadékwá pulak, wuné gunéké mawulat kapére yo. Yawuréka Got dé kutdéngek, adél kudi wakwewurékwaké.

⁹ *Gorét wuné waato, guné nak du taakwaké mawulat kapére yate apa yate waga yasaakugunuké. Guné Gotna jébaaké miték kutdénge, yadan yéknwun mu yadan kapéredi muké wawo kutdénngunu wani yéknwun mawulé apakélé yaduké, wuné Gorét waato. ¹⁰ *Guné waga yagunéran yéknwun mu male yaké guné yo. Yagunu Jisas Kraiské gwaamale yaaran tulé dé apakélé kot véknwukwa némaan ban rate gunat waatimarék yaké dé yo. Yate gunat waké dé yo, “Guné yéknwun mu yakwa du taakwa guné ro. Kapéredi mu las kaapuk yagunékwá.” Naate waké dé yo. ¹¹ Dérét wuné waato. Jisas Kraiské gunéké

* 1:9: Kl 1:9   * 1:10: Pl 2:15-16

apa kwayédu guné yéknwun mawulé male yate yéknwun mu male yaké guné yo. Yagunu nak du taakwa gunat véte Gotna yéba kevérekte waké de yo, “Got akwi némaan duwat débu talaknak. Dé kapmu apat dé kapére yo.”

Pol raamény gaba kwaadéka de Krajs Jisaské kudi yéknwu

¹² *Guné Krajs Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, guné kényi muké kutdénngunuké wuné mawulé yo. Wunat raamény gaba kusola taknadaka wani kapéredi mu Krajs Jisasna jébaat kaapuk taknatépédén. Wani kapéredi mu wunéké yaadék wupmalemu du taakwa las wawo de Krajs Jisasna jébaaké kudi véknwu. ¹³ Bulaa Romna kwabugi du, nak du wawo de Kraiské de kudi véknwu. Wuné Krajsna du rawuréka de déku maama wunat raamény gaba kusola taknadanké, de kutdénngék. ¹⁴ Krajs Jisasna jébaaba yaalan wupmalemu du taakwa de raamény gaba kwaawurékwaké sanévéknwudaka deku mawulé wani muké apa ye dé tu. Tédéka de wup yadakwa mawulé kulaknyénytakne apat kapére yate Gotna jébaa kutte de déku kudi wakweyo.

¹⁵⁻¹⁷ Wuné kutdénngék. Du las wunéké kapéredi mawulé yate wuna jébaa yaalébaanké nae de yénaa yate Krajs Jisaské kudi wakweyo. Deku yéba kevérekgé de mawulé yo. Yate wuné raamény gaba kwaate rékaréka yate yéknwun mawulé yamarék yawuruké nae de yénaa yate Krajs Jisaské kudi wakweyo. Las de yéknwun

---

* **1:12:** 2 Ti 2:9

mawulé yate adél yate de Krajs Jisaské kudi wakweyo. De wunéké mawulat kapére yate yéknwun mawulé yate Krajs Jisaské kudi wakweyo. Waga wuné kutdégék. Wunéké mawulat kapére yakwa du de kutdégék. Got wadék wuné raamény gaba kwao, wuné Krajs Jisaské nak du taakwat kudi wakweké. ¹⁸ Akwi du Krajs Jisaské kudi de wakweyo. Wan miték. Yénaa yate de Krajs Jisaské kudi wakweyo, kapu adél yate de Krajs Jisaské kudi wakweyo? Dékumuk. De Krajs Jisaské kudi wakwedakwaké wuné yéknwun mawulé yo. Yéknwun mawulé yasaakuké wuné yo.

Wuné wekna rawuréran wuné Krajsna jébaa kutsaakuké wuné yo

¹⁹ *Wuné kutdégék. Guné wunéké Gorét guné waato. Jisas Krajs déku Yaamabi wunéké tiyaadéka dé wunat dé kutkalé yo. Yate dé kukba wadu wuné raamény ga kulaknyénytakne kaapat yaalaké wuné yo. Waga kutdégte wuné yéknwun mawulé yasaakuké wuné yo. ²⁰ *Kéga wuné mawulat kapére yo. Wuné yawurékwa muké nyékéri yamarék yaké wuné yo. Wuné wup yamarék yate apa yate Jisas Kraiské kudi wakwesaakuké wuné yo, déknyényba apa yate wakwewurén pulak. Waga wakwewuru nak du taakwa wunat véte Krajsna yéba kevérekgé de yo. Wuné Krajsna jébaa yate rawuréran de déku yéba kevérekgé de yo. Wuné Krajsna jébaa yawuru de déké kélík yate wunat viyaado kiyaawuréran de

---

* **1:19:** 2 Ko 1:10-11   * **1:20:** 1 Pi 4:16

déku yéba kevérekgé de yo. ²¹ *Wuné kiyaamarék yate rawuréran wuné Kraisna jébaa kutsaakuké wuné yo. Wan yéknwun. Wuné kiyaawuréran wuné Krais wale rasaakuké wuné yo. Wan némaa yéknwun mu. ²² Wuné kényi kápmaaba wekna rasaakuwuréran wuné Jisas Kraiské yéknwun jébaa male yaké wuné yo. Yaga pulak yaké wuné mawulé yo? Bari kiyaaké wuné mawulé yo, kapu kényi kápmaaba rasaakuké wuné mawulé yo? Kaapuk kutdéngwurén. ²³ *Kutdéngmarék yate wani muké mawulé vétik wuné véknwu. Wuné kiyae Gotna gayéba Krais wale raké wuné mawulat kapére yo. Wan yéknwun. ²⁴ Wuné kényi kápmaaba wekna rate gunéké sanévéknwute gunat kutkalé yaké wuné mawulat kapére yo. Wan wawo wan yéknwun. ²⁵ Wuné wani muké sanévéknwute wunébu kutdéngék. Wuné kényi kápmaaba guné wale wekna raké wuné yo. Guné wale rate gunat kutkalé yasaakuké wuné yo, guné guna mawuléba apa yate Kraiské miték sanévéknwugunuké apuba apuba. Déké miték sanévéknwute déku kudiké “Adél” naate guné déké yéknwun mawulé yasaakuké guné yo. ²⁶ Wuné gunéké tépa yaawuréran guné Krais Jisas wunéké miték védéranké sanévéknwuké guné yo. Sanévéknwute guné yéknwun mawulé yate dusék takwasék yate déku yéba kevérekgé guné yo.

Pol wale Kraisna jébaa yate apa yaké de yo

²⁷ *Naana maama wado wuné gunéké yae guné wale raké wuné yo, kapu séknaaba raké

---

* **1:21:** Ga 2:19-20   * **1:23:** 2 Ko 5:8   * **1:27:** Ep 4:1

wuné yo? Dékumuk. De wunat yadaran muké sanévéknwumarék yaké guné yo. Kéni muké mé sanévéknwu. Guné Kraisna kudi miték véknwute wakwedén pulak yaké guné yo. Waga yagunu wuné gunéké kéni kudi véknwuké wuné mawulé yo. Guné akwi Jisas Kraiské miték sanévéknwute guna mawuléba apa yate nakurak mawulé yate nakurak kudi bulte guné nak du taakwat Jisas Kraiské kudi wakwesaaku. ²⁸ Guné guna maa-maké wup yamarék yaké guné yo. Yate guna mawuléba apa yagunu de véte kutdéngké de yo. De yalagé de yo. Rasaakumarék yaké de yo. Guné kulé mawulé kérae miték rasaakuké guné yo. De waga kutdéngdo guné Gotké kutdéngké guné yo. Dé wadu guné dé wale miték rasaakuké guné yo. ²⁹ *Got gunéké apa débu kwayék, guné Kraisna jébaa yagunuké. Kraisna jébaa yate guné déké miték sanévéknwute déku kudiké guné “Adél” nao. Kraisna jébaa yate guné déké kaagél kuru. ³⁰ *Waga yate guné wuné wale déku jébaa guné miték yo. Naané déku jébaa yate waariyakwa du pulak apa yaké naané yo. Déknyényba wuné du taakwat Krai Jisaské kudi wakwewuréka du las wunat yaalébaanké yadaka guné vék. Bulaa nak duwat Krai Jisaské kudi wekna wakwewuréka de wunat yaalébaanké yadaka guné véknwuk. Guné naané wale Krai Jisaské kudi wakwenaka de naanat yaalébaanké de mawulé yo. Yado naané akwi, waariyakwa du pulak, kaagélké wup yamarék yate apa yasaakuké naané yo.

---

* 1:29: Ap 5:41   * 1:30: 1 Te 2:2

2

Guné nakurak mawulé yate de wale miték raké guné yo

¹ Guné Kraisa Jisasna jébaaba yaale Pilipaiba rakwa du taakwa, guna mawulé apa ye dé tu, kapu kaapuk? Ao, apa ye dé tu. Kraisa gunéké mawulat kapére yadéka guné nak du taakwaké mawulat guné kapére yo, kapu kaapuk? Ao, déké guné mawulat kapére yo. Gotna Yaamabi guna mawuléba tédéka guné guna du taakwa wale nakurak mawulé yate ro, kapu kaapuk? Ao, de wale guné nakurak mawulé yate ro. Guné déké mawulat kapére yate guné déké mawulé léknu, kapu yaga pulak? Déké guné mawulé léknu. Waga wuné kutdéngek. ² Kutdénkte wuné gunat wakweyo. Guné akwi nakurak mawulé male yate nakurak kudi male bulte nakurak jébaa yaké guné yo. Guné akwi guna du taakwaké mawulat kapére yate nakurak kém pulak raké guné yo. Waga yagunu wuné gunéké yéknwun mawulé male yaké wuné yo. ³* Guné guna sépéké male sanévéknwumarék yaké guné yo. Guna yéba kevérekmarék yaké guné yo. Guné nak du taakwaké yéknwun mawulé yate deku yéba kevérekgé guné yo. ⁴* Guné mawulé yagunéran jébaaké male sanévéknwumarék yaké guné yo. Nak du taakwa mawulé yadaran jébaaké wawo sanévéknwuké guné yo. Sanévéknwute guné de wale jébaa yaké guné yo.

---

* **2:3:** Ro 12:10, 16   * **2:4:** 1 Ko 10:24, 33

Krais déku yéba kevérekmarék yadéka Got déku yéba dé kevéreknek

⁵ Guné Krajs Jisas wale nakurak mawulé yate raké guné yo. ⁶ *Déknyényba dé Got pulak dé rak. Rate Got pulak rasaauké kaapuk apa yate sanévéknwudén. ⁷ *Yate dé némaan ban kaapuk rasaakudén. Mawulé yadéka pulak yamarék yate, déku gayé kulaknyénytakne bakna jébaa yakwa du pulak dé rak. Kéni kępmaat giyaadéka kéni kępmaaba rakwa taakwa nak lé dérét kéraak. Kéraaléka kéni kępmaana du dé rak, naané pulak.

⁸ *Kéni kępmaana du rate dé déku yéba kaapuk kevérekdn. Yate bakna du rate dé Gotna kudi véknwuk. Véknwute kusékétdéka de du las dérét viyaapéreknék. Miba de dérét viyaapata taknadaka dé kiyaak, déknyényba kapéredi mu yan duwat miba viyaapata taknadaka kiyaadan pulak.

⁹ *Krais Jisas waga yate kiyaadéka Got déku yéba kevérekte wadéka dé némaan ban dé ro. Got wadéka dé akwi némaan duwat talakne akwi du taakwa gwalmuké wawo dé némaan ban ro. ¹⁰ *Gotna gayéba rakwa du taakwa, kéni kępmaaba rakwa du taakwa, adawuli yaalé kępmaaba rakwa du taakwa, akwi du taakwa Jisasna yéba kevérekgé nae déké kwati yaane waadé daaké de yo. ¹¹ *Daate de akwi kéga waké de yo, “Jisas Krajs wan naana Némaan Ban.”

---

* **2:6:** Jo 1:1-2   * **2:7:** 2 Ko 8:9   * **2:8:** Yi 5:8, 12:2   * **2:9:**
Ep 1:20-21   * **2:10:** Ro 14:11   * **2:11:** Ro 10:9

Naate wate de naana yaapa Gotna yéba kevékéngé de yo.

Naané yaankwa téwayé pulak rate yaabu wakwatnyéké naané yo

¹² Mawulat kapére yawurékwa du taakwa, déknyényba guné wale rawuréka guné wuna kudi véknwuk. Bulaa séknaaba wuné ro. Guné bulaa wawo wuna kudi véknwugunuké wuné mawulat kapére yo. Mé véknwu. Guné Gotké wup yate miték sanévéknwu wanévéknwute Got mawulé yadéka pulak yaké guné yo. Yate guné déké yénakwa yaabuba yéké guné yo. ¹³ *Got guné wale téte dé jébaa yo, guné mawulé yadéka pulak male yaké mawulé yagunuké. Yadékwaké sanévéknwute, guné akwi déku kudi véknwute mawulé yadéka pulak yaké guné yo.

¹⁴ Guné mé véknwu. Guné rékaréka yate kudi bulmarék yaké guné yo. Guné waaru waariyamaré yaké guné yo. ¹⁵⁻¹⁶ Guné waga yamarék yagunéran guné kapéredi mu las yamarék yate miték male raké guné yo. Rate guné yéknwun mawulé male yate Gotna baadi rate yéknwun mu male yaké guné yo. Yate guné kényi kékmaaba rakwa kapéredi mawulé yate kapéredi mu yakwa du taakwa wale téte yaankwa téwayé pulak raké guné yo. Yaankwa téwayé gaankétéba kayénaréte yéknwun yaabu wakwatnyédéka pulak, guné derét Krai Jisaské kudi wakwete guné déké yénaran yaabu derét wakwatnyéké guné yo. Guné waga yagunéran Jisas Krai apakélé kot véknwute némaan ban raran tulé yéknwun

---

* **2:13:** 1 Te 2:13

mawulé yaké wuné yo. Wani tulé gunat véte kutdénké wuné yo. Wuné Jisas Kraiské apa jébaa yasaakuwuréka guné wupmalemu du taakwa déku jébaaba yaalagunénké dé wunat waké dé yo, “Méné yéknwun jébaa ménébu yak wunéké.” Naate wadéranké kutdénkte yéknwun mawulé yaké wuné yo.

¹⁷ Guné wale wuné yéknwun mawulé wuné yo. Guné Kraiské miték sanévéknwute, déku kudiké “Adél” naate, guné guna yéknwun mawulé Gotké guné kwayu. Déknényba Gotké kwaami tuwe kwayédan pulak, guné guna yéknwun mawulé déké guné kwayu. Kwayétakne yéknwun jébaa guné yo déké. Wuné wawo déké wuna yéknwun mawulé kwayéte déké yéknwun jébaa wuné yo. Yate wuné gunat kutkalé yaké yate kiyaaké yawuréran wekna yéknwun mawulé yaké wuné yo. ¹⁸ Yawurékwa pulak, guné wawo yéknwun mawulé yaké guné yo. Guné wuné wale yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké guné yo.

Timoti yéké dé yo Pilipait

¹⁹ Naana Némaan Ban Jisas dé Timoti gunéké yéduké mawulé yadéran, wuné walkamu tulé re Timotit wawuru dé gunéké yéké dé yo. Dé ye gunat vétakne tépa gwaamale yae gunéké wunat wakwedu wuna mawulé yéknwun yaduké, wuné dérét wawuru dé gunéké yéké dé yo. ²⁰ Timoti wuné wale gunéké mawulé yate gunat kutkalé yaké dé sanévéknwu. Nak du dé yakwa pulak kaapuk yadékwá. ²¹ *Akwi nak du

---

* **2:21:** 2 Ti 4:9-10

taakwa deku jébaaké male miték véte, de Jisas Kraisna jébaaké kaapuk miték sanévéknwudakwa. ²² Timoti de yakwa pulak kaapuk yadé kwa. Déké guné kutdéngek. Dé yéknwun jébaa yakwa du dé. Ané Kraisna kudi wakwete dé wunat kutkalé yak, nyaan déku yaapat kutkalé yadé kwa pulak. ²³ Wunat yadaran muké kutdéngte wuné dérét wawuru dé gunéké bari yéké dé yo. Waga wuné sanévéknwu. ²⁴ Naana Némaan Ban Jisas wuné gunéké yéwuruké mawulé yadéran wuné bari gunéké yéké wuné yo. Waga wuné kutdéngek.

Epaprodaitas yéké dé yo Pilipait

²⁵ *Wuné Epaprodaitasnyét wunébu wak, dé bari gunéké gwaamale yéduké. “Wan yéknwun,” naate wuné dérét wunébu wak. Déknyényba guné dérét wgunéka dé wunéké yae dé guna yéba jébaa yak. Yate wunat dé kutkalé yak. Yate dé Jisas Kraisna jébaaba yaale wuna wayékna pulak rate dé wuné wale jébaa yak. Waariyakwa du apa yadakwa pulak, dé wani jébaaké apa yak. Bulaa wunébu dérét wak, gunéké tépa gwaamale yéduké. ²⁶ Dé gunat tépa véké mawulat dé kapére yo. Yate, dé kiyakiya yadékné guné véknwugunéka, dé wani muké kapére mawulé yak. ²⁷ Déknyényba dérét kiyakiya yadéka dé kiyaakatik dé yak. Wan adél. Yadéka dé Got déké mawulé lékte wadéka dé tépa yéknwun yak. Got déké male kaapuk mawulé lékdén. Dé wunéké wawo dé mawulé léknék. Wuné Epaprodaitaské némaanba géraamuké kélik yate, dé wunéké wawo

---

* 2:25: Pl 4:18

mawulé léknék. Yate wadéka dé tépa yéknwun yak.

²⁸ Waga yadéka Eprodaitas gunéké tépa yéduké wuné mawulat kapére yo, guné dérét tépa véte yéknwun mawulé yagunuké. Guné yéknwun mawulé tépa yagunu wuné gunéké sanévéknwute wuné wawo yéknwun mawulé yaké wuné yo. ²⁹⁻³⁰ Dé gunéké ye saabadu guné déké yéknwun mawulé yaké guné yo, Némaan Ban Jisasna jébaaba yaalan akwi du taakwaké yéknwun mawulé yagunékwa pulak. Guné déku yéba kevékéké guné yo. Dé Jisas Kraisna jébaa yate kiyaakatik dé yak. Guné wuné wale ramarék yagunéka dé guna waagu tawe wunat kutkalé yate kiyaakatik dé yak. Yadénké sanévéknwute, guné déku yéba kevékéké guné yo. Dé yan pulak yakwa duna yéba wawo kevékéké guné yo.

3

Naané Kraiské miték sanévéknwute Gotna méniba yéknwun mu yakwa du taakwa raké naané yo

¹*Krais Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, wuna kudi wakwebutiké yate wuné gunat wo. Guné naana Némaan Banké dusék takwasék yate yéknwun mawulé yaké guné yo.

Kéni kudi gunéké tépa kavimuké wulkiyaa kaa-puk yawurékwa. Guné kéni kudi wupmalemu apu véknwugunuké wuné mawulé yo. Yate wuné gunat tépa wakweyo, guné miték véknwute miték

---

* **3:1:** Pl 4:4

ragunuké. ² Guné kapéredi mu yakwa duké jérawu yaké guné yo. De de wo, “Guné Gotna baadi raké mawulé yagunéran guné guna sépé sékuké guné yo.” Naate wadaka wuné deké wo: Wani du kwatbosa gwalmu yaalébaankwa pulak, de guna mawulé yaalébaanké de mawulé yo. ³ *Naate wuné wo, de wani kudi wate yénaa yadakwa bege. Gotna Yaamabi naana mawuléba tédeka dé naanat kutkalé yo. Yadéka naané Gotna yéba miték kevérekte Krai Jisas naanéki kiyaadénké sanévéknwute naané déké yéknwun mawulé yo. Yate Gotna baadi raké naané yo. Sépé sékudaranké sanévéknwumarék yaké naané yo.

⁴ Du las kéga wadaran, “Naané naana sépé sékwe nak apa kudi wawo véknwunaran Got naanéki kulé mawulé tiyaadu naané dé wale miték rasaakuké naané yo.” Naate wadaran wuné gunat wakweké wuné yo. Du las apa kudi de véknwu. Derét talakne apa kudi wuné miték véknwuk. ⁵ *Wuna néwaa wunat kéraaléka nyaa nak taaba sékét nak taababa kayék kupuk yédéka naana apa kudi véknwute de wuna sépé sékuk. Isrel wan wuna képmawaara. Wuné Bensamina kémba wuné ro. Wuna néwepa Yibruna du taakwa rabétka wuné wawo Yibruna du wuné ro. Wuné Parisina du deku jébaaba wulae wuné Judana akwi apa kudi miték male wuné véknwuk. ⁶ *Wuné Moses wakwen apa kudi miték male véknwute wuna mawuléba apa yate, wuné Krai Jisna jébaaba yaalan du taakwat wuné yaalébaanék. Wuné Judana akwi apa

* **3:3:** Ro 2:28-29   * **3:5:** Lu 1:59; 2 Ko 11:22   * **3:6:** Ap 8:3

kudi miték male véknwute wuné wadé kwa pulak wuné yak. Makwal apa kudiké nak kaapuk kuk kwayéwurén.

⁷ Déknyényba wani muké wuné wak: Wan némaa mu. Bulaa wani muké wuné wo: Wan bakna mu. Naate wate wani muké kaapuk sanévéknwurékwa. Bulaa Krai Jisaské male wuné sanévéknwu. ⁸⁻⁹ *Déknyényba wuné wupmale muké wuné wak: Wan némaa mu. Bulaa wani muké akwi wuné wo: Wan bakna mu. Sébayéba rakwa pulak mu male. Naate wate nakurak muké male wuné wo: Kéni mu wan némaa mu. Akwi nak mat débu talaknak. Naate wawurékwa mu wan wuna Némaan Ban Krai Jisaské miték sanévéknwute dérét kutdén gwuréran paaté. Déké sanévéknwute wani nak muké akwi wunébu kuk kwayék. Dé wuné wale tédu wuné dé wale nakurak mawulé yate raké mawulé yate wuné nak muké akwi wunébu kuk kwayék. Bulaa du taakwa wunat kutdén gte wuna yéba kevérekdaranké kaapuk sanévéknwurékwa. Gotké wuné sanévéknwu. Dé wunat waké dé yo, “Méné yéknwun du méné ro, Krai Jisaské miték sanévéknwuménékwa bege.” Got waga waduké wuné mawulé yo.

¹⁰⁻¹¹ *Kéni muké male wuné mawulat kapére yo. Wuné Krai Jisas ran pulak rate, Krai Jisanyét miték kutdén gké wuné yo. Dérét kutdén gte Gotna apaké kutdén gké wuné yo. Got apa yate wadéka Krai Jisas dé nébéle raapmék. Wani apaké kutdén gké wuné yo. Wuné Krai wale nakurak mawulé yate wuné dé kurén kaagél

---

* **3:8-9:** Ro 3:21-22   * **3:10-11:** Ro 6:3-5; 1 Ko 15:23

wuné wawo kutké wuné mawulé yo. Dé kiyaaké yate yéknwun mawulé yadén pulak, wuné wawo akwi nyaa yéknwun mawulé yaké wuné yo. Got kukba wunat wawo wadu wuné tépa nébéle raapme dé wale rasaakuké wuné yo. Waga wuné mawulat kapére yo.

Pol pétékwa du yadé kwa pulak dé apa yasaaku

¹² *Wuné kéga kaapuk wawurékwa: Wuné Krai Jisas ran pulak bulaa wuné ro. Wuné yéknwun mawulé kéraabutiye yéknwun mu male wuné yo. Kapéredi mu las kaapuk yawurékwa. Naate wamarék yate kéga wuné yo. Wuné yéknwun mawulé yate yéknwun mu male yate Krai Jisna du miték raké, apa jébaa wuné yasaaku. Krai Jisas wunat kutkalé yadé wuné déku du miték raké, wuné apa jébaa wuné yasaaku. ¹³ Krai Jisna jébaaba wuné wale yaalan du taakwa, gunat wuné wo. Bulaa wuné kaapuk wekna yéknwun mawulé yate miték rasaakuwurékwa. Déknyényba yawurén muké kuk kwayétakne bulaa wuné kukba yaaran muké wuné sanévéknwu. Yate apa jébaa wuné yasaaku.

¹⁴ *Gwalmu nyégélké pétékwa duké mé sanévéknwu. Pétékwa du de pétékwa nak duwat talakne yéknwun gwalmu kéraaké de pétu. Pétékwa du yéknwun gwalmu kéraaké apa yadakwa pulak, wuné keni kápmaaba rate apa wuné yo. Kéraawuréran yéknwun mu wan kéga. Krai Jisas naanéki kiyaadénké, Got wadu kukba

---

* **3:12:** 1 Ti 6:12, 19   * **3:14:** 1 Ko 9:24

wuné waare dé wale miték rasaakuké wuné yo apuba apuba.

¹⁵ Naané Krai Jisaské miték kutdénkwa du taakwa, naané wani mawulé yaké naané yo. Guné nak pulak mawulé yagunéran Got gunat yakwatnyéké dé yo, wani muké. ¹⁶ Naané déku jébaaké kutdénge wani jébaa miték yaké naané yo.

¹⁷ *Guné Krai Jisasna jébaaba yaalan wuna du taakwa, guné akwi wuné rakwa pulak raké guné yo. Naané Krai Jisaské miték sanévéknwukwa du gunat yéknwun paaté naané wakwatnyu. Guné naanat véte yéknwun mawulé yate ranakwa pulak raké guné yo. ¹⁸ Wupmalemu apu déknyényba gunat wunébu wakwek. Wakwewurén pulak, bulaa tépa wuné wakweyo. Wuné mawulé lékwuréka wuna méniba ménegu yaaladéka wuné wakweyo. Wupmalemu du taakwa Krai Jisasna jébaaba déknyényba yaale bulaa de déku maama de ro. De yéknwun mawulé yamarék yate miték kaapuk radakwa. Yate Krai deké miba kiyaadénké kaapuk miték sanévéknwudakwa. Yate de Kraisna kudiké de kuk kwayu. ¹⁹ *Gotké mawulé yamarék yate de deku kapéredi mawulé véknwute deku sépéké male de sanévéknwu. Yate de kapéredi mu yo. Nak du wani kapéredi mu las yado mukatik de wani muké nyékéri yado. De waga yate nyékéri yadakwa muké de dusék takwasék yo. Yate keni kępmaana muké male de sanévéknwu. Waga yakwa du taakwa de kapéredi taalat yéké

---

* **3:17:** 1 Te 1:7   * **3:19:** Ro 16:18

de yo. Got wale rasaakumarék yaké de yo. ²⁰ *Naané Gotna gayét yéké naané yo. Naané Got wale miték rasaakuké naané yo apuba apuba. Naana Némaan Ban Jisas Kraiss Gotna gayé kulaknyénytakne tépa giyae naanat kéraadéranké naané raségu. ²¹ *Dé giyae apat kapére yadu naana kapéredi sépé walaakwe déku yéknwun sépé pulak yaké dé yo. Jisas Kraiss waga apat kapére yaké dé yo. Déku apa akwi duna apat débu talaknak. Naana sépat waga ye akwi du taakwa gwalmuké wawo némaan ban raké dé yo.

4

De nakurak mawulé yate yéknwun mawulé yate miték raké de yo

¹ *Kraiss Jisasna jébaaba yaale wuna némaadugu wayéknaje nyangegu pulak rakwa du taakwa, wani kudiké sanévéknwute gunat wuné wo. Mawulat kapére yawurékwa du taakwa, guné naana Némaan Ban Kraiss Jisaské apuba apuba miték sanévéknwute guna mawuléba apa yaké guné yo. Guné wuna kudi véknwe Kraiss Jisasna jébaaba yaalagunék wuné gunéké sanévéknwute yéknwun mawulé yate dusék wuné yo.

² Béné Yuodia bét Sintiki, bénat wuné wakweyo. Béné waarumarék yaké béné yo. Béné kudi giye nakurak mawulé yate miték raké béné yo, Némaan Ban Kraiss Jisasna jébaaba yaale Gotna kémba rabénékwa bege. ³ *Méné wuné wale Kraiss Jisasna jébaa yakwa yéknwun du, ménat wuné

* **3:20:** Ep 2:6, 19   * **3:21:** 1 Ko 15:28   * **4:1:** 1 Te 2:19-20

* **4:3:** Ro 10:20

wakweyo. Méné wani taakwa vétit kutkalé yaké méné yo, bét kudi giye nakurak mawulé yate rabéruké. Bét wawo wuné wale apa jébaa bét yak, nak du taakwa Kraisna kudi véknwudoké. Wani taakwa vétik, Klemen wale, wuné wale jébaa yakwa nak du taakwa wawo, de akwi de apa jébaa yak, nak du taakwa Kraisna kudi véknwudoké. Deku yé Got kure rakwa nyégaba dé kwao. De dé wale miték rasaakuké de yo apuba apuba.

⁴ Apuba apuba guné yéknwun mawulé yate Némaan Banké dusék takwasék yaké guné yo. Tépa gunat wuné wo. Guné déké yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké guné yo. ⁵ *Naana Némaan Ban Jisas yaamale yaké dé yo. Yaadéranké sanévéknwute, guné akwi du taakwaké yéknwun mawulé yate guné derét waatikaapuk yate kwekére yaké guné yo. ⁶ *Kés mu nak muké sanévéknwu wanévéknwumarék yaké guné yo. Guné gwalmuké las yapatite wani muké Got wale kudi bulké guné yo. Bulte déké yéknwun mawulé yate dérét waataké guné yo wani muké. ⁷ *Got naanéké yéknwun mawulé dé tiyao. Tiyaadékwá mawuléké naané kényi kápmaaba rakwa du taakwa kaapuk miték kutdénngan. Tiyaadékwá mawulé kérae naané wup yamarék yate miték naané ro. Guné Gotké yéknwun mawulé yate dérét waatate, guné Krais Jisas wale nakurak mawulé yate ragunéran, Got wani yéknwun mawulé gunéké kwayéké dé yo.

---

* **4:5:** Yi 10:37; Je 5:8-9   * **4:6:** Mt 6:25; Ep 6:18   * **4:7:** Jo 14:27

Guna mawulé miték tédu guné wup yamarék yate miték male ragunuké, Got wani yéknwun mawulé kwayéké dé yo.

⁸ Kraisa Jisasna jébaaba yaalan wuna du taakwa, wuna kudi wakwebutiké yate wuné gunat wo. Guné yéknwun kudi, adél kudi, yéknwun jébaaké wawo sanévéknwuké guné yo. Guné yéknwun mu, yéknwun mawulé, nak du taakwa yadakwa yéknwun muké wawo sanévéknwuké guné yo. Gotna yéba kevérekgunékwa paaté, akwi yéknwun muké wawo sanévéknwuké guné yo. ⁹ Gotna jébaaké gunat yakwatnyétakne déku kudi gunat wakwewuréka gunébu véknwuk. Déku jébaa yawuréka gunébu vék. Véknwutakne végunén pulak, guné wawo waga yaké guné yo. Waga yagunéran naanéké yéknwun mawulé tiyaakwa ban Got guné wale téké dé yo.

Pilipai Polké gwalmu yéwaa kwayédaka dé yéknwun mawulé yak

¹⁰ Guné wunéké mawulé yate wunat tépa kutkalé yagunék wuné naana Némaan Ban Jisas Kraiské yéknwun mawulé yate dusék yate déku yéba wuné kevéreknu. Wuné kutdengék. Déknyényba guné wunéké mawulé yate guné wunat kutkalé yaké guné yapatik, wunat kutkalé yagunéran yaabuké kutdengmarék yagunén bege. ¹¹ Wuné gwalmuké yapatiwurékwaké kaapuk wawurékwa. Wuné kéga wuné kutdengék. Wupmalemu gwalmu takne yéknwun mawulé wuné yo. Walkamu gwalmu takne wani tulé wawo yéknwun mawulé wuné yo. ¹² Yéknwun mawulé yasaakuké wuné kutdengék.

Wupmalemu gayéba rate wuné yéknwun mawulé yo. Nak apu gwalmu yamarék du rate, nak apu wupmalemu gwalmu yan du rate, wuné yéknwun mawulé yo. Wupmalemu kadému kawuréka biyaa yakwa tulé, kaadéke kiyaawurékwa tulé wawo, wuné yéknwun mawulé yo. Wupmalemu yéwaa yawurékwa tulé, yéwaa yamarék yawurékwa tulé wawo, wuné yéknwun mawulé yo. ¹³ *Krais Jisas yawuruké mawulé yadékwá pulak yaké wuné yo, dé wunéke apa tiyae wunat kutkalé yadékwá bege. ¹⁴ Dé wunat kutkalé dé yo. Guné wawo wunat kutkalé guné yak. Wan miték guné yak.

¹⁵ Guné Pilipaiba rakwa du taakwa, guné guna kapmu guné kéga kutdéngek. Déknyényba, wuné Krais Jisasna kudi batnyé gunat wakwetakne guna kępmaa Masedonia kulaknyénywurén tulé, guné Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwa guné male guné wunat kutkalé yak. Yate guné gwalmu yéwaa wawo wunéke tiyaak. Krais Jisasna jébaaba yaalan nak du taakwa, guné yagunén pulak, de wunéke gwalmu yéwaa las kaapuk tiyaadan. ¹⁶ Wuné Tesalonaikaba rate gwalmu yéwaaké yapatiwurén tulé wawo guné wunat kutkalé yate yéwaa apu vétik guné wunéke tiyaasatik. ¹⁷ Guné wunéke yéwaa tiyaagunén wan yéknwun. Got tiyaagunén yéwaaké sanévéknwute wani yéknwun muké gunat miték kaatate las wawo kwayéké dé yo.

¹⁸ *Guné gwalmu yéwaa kérae jawugunéka Epaprodaitas kure yaadéka wunébu kéraak.

---

* **4:13:** 2 Ko 12:9-10   * **4:18:** Ep 5:2

Kérae bulaa gwalmuké nak kaapuk yapatiwurékwa. Guné wunat kutkalé yagunék Gotna mawulé yéknwun dé yo gunéké. Got déké tuwe kwayédaka yéknwun yaama yakwa muké yéknwun mawulé yadé kwa pulak, wunéké tiyaagunén gwalmuké wawo dé yéknwun mawulé yo, guné wunat kutkalé yagunén bege. ¹⁹ *Wuna Némaan Ban Got gunéké wupmalemu yéknwun mu kwayéké dé yo. Guné Krai Jisas wale nakurak mawulé yate ragunu Got akwi yéknwun mu kure rate, yapatigunékwa akwi mu kwayéké dé yo gunéké.

²⁰ Naané naana yaapa Gotna yéba apuba apuba kevéérékgé naané yo. Adél.

Pol kéni dé déku kudi wakwebutiyu

²¹⁻²² Krai Jisana jébaaba yaale déku kudi miték véknwukwa du taakwaké wuné yéknwun mawulé yo. Yawurékwaké guné derét waga wakwéké guné yo. Krai Jisana jébaaba yaale wuné wale rakwa du taakwa wawo de gunéké yéknwun mawulé yo. Romna némaan banna gaba rate jébaa yakwa du taakwa las Gotké miték sanévéknwute de wawo gunéké yéknwun mawulé yo. Yate wadaka gunat wuné wakweyo.

²³ Némaan Ban Jisas Krai gunéké mawulé lékte gunat kutkalé yaduké wuné dérét waato.

Wani wuné wakwebutik.

---

* **4:19:** 2 Ko 9:8

Gotna Kudi
The New Testament in the Maprik dialect of the
Ambulas Language
Nupela Testamen long tokples Maprik long Niugini
copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Maprik) (Ambulas)

Dialect: Maprik

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

b436d84b-26dc-54d0-bff0-26a2d25c90de